

निस्दी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ७

संख्या ४

मिति २०८०/०८/२९

भाग २

निस्दी गाउँपालिका लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

निस्दी गाउँपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०८०

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा संयूक्त राष्ट्रसंघले पारित गरी नेपालले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धी-२००६ Convention on the Right of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन वाञ्छनिय भएकाले निस्दी गाउँपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०८० निस्दी गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ बमोजिम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ।

निस्दी गाउँपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०८०

कार्यपालिका बाट पारित मिति: २०८०।०८।०७

प्रस्तावना

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्रसंघले पारित गरी नेपालले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि-२००६ Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाब्दनिय भएकोले, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी निस्दी गाउँपालिकाले यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम "अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०८०" रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- (क) "ऐन" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) "नियमावली" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) "गाउँपालिका" भन्नाले निस्दी गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) "वडा कार्यालय" भन्नाले निस्दी गाउँपालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) "समन्वय समिति" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको बनेको निस्दी गाउँपालिका अपाङ्गता समन्वय समिति सम्झनु गर्दछ ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्य: यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- (क) यस गाउँपालिका भित्र स्थायी बसोबास गर्ने विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्ने विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।
- (ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने । वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन्:

अपाइंगता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाइंगतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ। अपाइंगता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएको अपाइंगताको वर्गीकरण गरी देहाय बमोजिम चार समूहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ।

(क) पूर्ण अशक्त अपाइंगता

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'क' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ।

१. व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भिर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यकता पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाइंगता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्ति,

३. दुई वा सोभन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

४. निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाइंगता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाइंगता भएका व्यक्तिहरू।

(ख) अति अशक्त अपाइंगता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'ख' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरू लगायत हिड्डुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरू,

२. मष्टिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हिवलचियेर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

३. दुवै हात कुम देखि वा पाखुरा देखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशील नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,

४. दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरू,

५. सञ्चारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयम गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाइंगता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरू, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपाइंगता भएका व्यक्तिहरू,

(ग) मध्यम अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'ग' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ पहेलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. कृतिम अड्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामाग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिँड्डुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम गर्न सक्ने,
२. विभिन्न कारणले धुँडामुनिको अड्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामाग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँड्डुल गर्नसक्ने,
३. कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
४. दुवै हातको हत्केलाभन्दा मुनिको भाग कम्तीमा बुढी औला गुमाएका,
५. एउटा हातको हत्केला मुनिको भाग गुमाएका हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
६. दुवै गोडाको कुर्कुच्चा भन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिँड्डुल गर्न सक्ने,
७. मेरुदण्डको समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
८. सिकाइमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयम गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिजम भएका व्यक्तिहरु,
९. श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठुलो आवाज मात्र सुन्नसक्ने सुस्तश्ववण व्यक्तिहरु,
१०. शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र झिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
११. ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
१२. बोल्दा अडिक्ने, शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भक्भके व्यक्तिहरु,
१३. तीन फिट भन्दा मुनिका होचापुड्का व्यक्तिहरु,
१४. चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्रीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
१५. अनुवशीय रक्तश्वाव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँड्डुलमा कठिनाइ हुने व्यक्तिहरु,
१६. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु,

(घ) सामान्य अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'घ' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम सम्पादन गर्न सक्ने,
२. हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औंला र चोरी औला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केला मुनिका कम्तीमा बूढी औंला र चोरी औंला भएका व्यक्तिहरु,
३. तुलो अक्षर पद्धन सक्ने न्युन दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
४. दुवै गोडाको सबै औंलाका भागहरु नभएका,
५. श्रवणयन्त्र लगाई तुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,

परिच्छेद ३ परिचय-पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ। परिचय-पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण-पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापट्टि नेपाली भाषामा र अर्कापट्टि अंग्रेजी भाषामा यस लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धी अवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ।

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि देहाय बमोजिमको गाउँपालिका स्तरीय समन्वय समिति रहनेछ:-

(क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष संयोजक

(ख) गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको महिला सदस्य सदस्य

(ग) गाउँपालिका भित्रका माध्यामिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा

श्रोत व्यक्ति मध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति सदस्य

(घ) गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्वास्थ्य शाखा वा अस्पतालको चिकित्सक सदस्य

(ङ) स्थानिय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख सदस्य

(च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा

कार्यरत संघ संस्थाहरु मध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गरेको	
संस्थाको प्रतिनिधि एक जना	सदस्य
(छ) गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय	
समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सहित तीन जना	सदस्य
(ज) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
(झ) गाउँपालिकाको उपाध्यक्षले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी	सदस्य
(२) समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय-पत्र विवरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धी कानूनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय; महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनु पर्दछ ।	
परिच्छेद-४	
परिचय-पत्र वितरण	
७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछः	
(क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयम निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।	
(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपी, पासफोट साइजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, अशक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शारीरका अंगहरूले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरूको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय-पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाणम वा जि.प्र.का.मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै बिश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।	
(ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।	
(घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ ।	
(ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा गाउँपालिकाको कार्यालयमा निवेदन दिन सक्नेछ ।	
(च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि गाउँपालिका स्तरीय अपाङ्ग समन्वय समितिले बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय-पत्र	

पाउने देखियो भनि गाउँपालिका स्तरीय अपाइंग समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।

(छ) परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ अपाइंगता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधि सँग राय परामर्श लिन सक्छ ।

(ज) सामान्यतया अपाइंगता भएका व्यक्ति स्वयमले आफ्नो परिचय-पत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाइंगता भएको कारणले परिचय-पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निज बसोबास गर्ने वडाका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्छन् ।

(झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत गाउँपालिकाले कम्प्युटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ज) समन्वय समितिले परिचय-पत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई गाउँपालिकाको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको परिचय-पत्र (अपाइंगता भएका व्यक्तिहरुलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु गर्नेछ ।

(ट) परिचय-पत्रमा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्छ ।

(ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्ने अधिकारी अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्ट्याउन समस्या भएका अपाइंगता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसको आधारमा परिचय-पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

C. अन्य स्थानीय तहका नागरिकलाई परिचय-पत्र वितरण गर्ने:

निस्दी गाउँपालिका भित्र स्थायी बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाइंगता परिचय-पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरुका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरी परिचय-पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपि सम्बन्धि व्यवस्था:

(१) परिचय-पत्र हराइ, नासिइ वा बिग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्दछ ।

(२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदनको माग मनासिब देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सङ्कल कागजात सहित सिफारिस गरी गाउँपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।

(३) गाउँपालिकाले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाइंगताको प्रकृती अनुसार सोझै वा गाउँपालिका स्तरीय अपाइंग समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाइंगता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय-पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय-पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा गाउँपालिका स्तरीय अपाङ्ग समन्यव समितिमा पेश गरी सो समिति बाट निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकुल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा गाउँपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।

(२) गाउँपालिकाले परिचय-पत्र वितरण गरे पछि त्यसको जानकारी परिचय-पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ ।

(३) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५ बिबिध

१२. बिबिधः

(१) यस गाउँपालिकाले आ-आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका बिकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाङ्गता परिचय-पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा बर्षमा एक पटक ती ठाँउहरुमा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धी घुस्ति शिविर सञ्चालन गर्नेछ ।

(२) यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडि यस गाउँपालिका बाट जारी गरिएका अपाङ्गता परिचय-पत्र यथावत रहनेछ ।

(३) यस कार्यविधिमा भएको प्राबधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून सँग बाझिएमा बाझिएको हृदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

(४) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(५) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

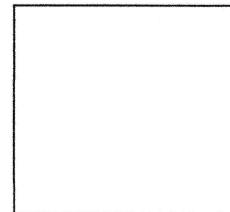
अनुसूची १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउनको लागि दिने निवेदन ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुखज्यू

निस्दी गाउँपालिकाको कार्यालय

मिथाल, पाल्पा ।

मिति:.....

बिषय: अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचयपत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखि परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेस गरेको विवरण ठीक साँचो छ, झुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिम सजाए भोग्न सञ्जुर छु ।

१. नाम, थर ..... उमेर ..... लिङ्ग .....

२. प्रदेश:

३. ठेगाना:

(क) स्थायी ठेगाना: ..... पालिका, वडा नं..... टोल.....

(ख) अस्थायी ठेगाना: ..... पालिका, वडा नं....., टोल.....

(ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाइल नं. ....

४. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर ..... निवेदकको नाता .....

५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाइल नं. ....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार .....

७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार .....

८. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण

९. क्षति भएपछीको क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण:

१०. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

(क) रोगको दीर्घ असर

(ख) दुर्घटना

(ग) जन्मजात

(घ) सशस्त्र द्वन्द्व

(ङ)

(ङ) अन्य .....

११. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यक भएको वा नभएको: उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

१२. आवश्यक भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामाग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ

---

१३. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क) गर्ने गरेको

ख) गर्ने नगरेको

१४. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामाग्रीको नाम: .....

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता कामको लागि लिनु हुन्छ ।

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

(च)

१६. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनुहुन्छ ।

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

(च)

१७. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता (क) प्राथमिक तह (ख) निम्नमाध्यामिक तह (ग) माध्यामिक तह

(घ)उच्च माध्यामिक तह

(ड)सातक तह

(च) विद्यावारिधी तह

१८. कुनै तालीम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालीमहरूको नाम लेख्नुहोस्

---

१९. हालको पेशा:

(क) अध्ययन

(ख)कृषि व्यवसाय

(ग) स्वरोजगार

(घ)अध्यापन

(ड) सकारी सेवा

(च) निजीक्षेत्रमा

(छ) केही नगरेको

(ज) अन्य.....

निवेदक

नाम थर.....

हस्ताक्षर .....

मिति: .....

अनुसूची २

निस्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
मित्याल, पाल्पा
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

फोटो

अपाङ्गता परिचय-पत्र

परिचयपत्र नम्बर: -

परिचयपत्रको प्रकार

१) नाम, थर:-

२) ठेगाना: निस्दी गाउँपालिका, वडा नं. .... पाल्पा, लुम्बिनी प्रदेश

३) जन्ममिति:

४) नागरिकता नं./ जन्मदर्ता नं. .... ५) रा.प्र.नं. ....

६) लिङ्ग ..... ७) रक्त समूह: .....

८) अपाङ्गताको किसिम: प्रकृतिको आधारमा ..... गम्भीरता .....

९) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर:- .....

१०) परिचयपत्र वाहकको दस्तखतः

११) परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने .....

दस्तखतः-

नाम, थर:-

पदः

मिति:-

"यो परिचयपत्र कसैले पाएमा यस गाउँपालिका वा नजिकको प्रहरी कार्यालयमा बुझाइदिनुहोला।"

Annex-2

Nisdi Rural Municipality

Office of the Rural Municipal Executive

Mityal, Palpa

Lumbini Province, Nepal

Disability Identity Card

ID Card Number:

ID Card Type:

- 1) Full Name of person .....
- 2) Address: Nisdi Rural Municipality, Ward No. .... Palpa, Lumbini Province
- 3) Date of Birth..... 4) Sex .....
- 5) Citizenship Number .....
- 6) Nepal's National Identity Card ..... 7) Blood Group .....
- 8) Types of
Disability: On the basis of nature .....
- On the basis of Severity .....
- 9) Father/Mother or Guardian's Name .....
- 10) Signature of ID Card Holders .....
- 11) Approved by:

Name: .....

Designation: .....

Date: .....

``If somebody finds this ID card, please deposit this in the municipality office or nearby
the police station``

अनुसूची ३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या:

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बर:

परिचयपत्रको प्रकार .....

१) नाम, थर:

२) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश: लुम्बिनी जिल्ला: पाल्पा गाउँपालिका: निस्दी वडा .....

३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश ..... जिल्ला .....

गाउँपालिका/नगरपालिका..... वडा .....

४) जन्म मिति: ..... ५) नागरिकता नं./ जन्मदर्ता नं. ....

६) रक्त समुह ..... ७) विवाहित/अविवाहित: .....

८) बाबू/आमा वा संरक्षकको नाम, थर:

९) ठेगाना: प्रदेश ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/नगरपालिका
..... वडा.....

१०) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता:

११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता:

१२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज:..... अध्ययन नगरेको वा पढाइ सकेको

१३) पेशा:

१४) अपाङ्गताको किसिम:

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा .....

ख) अपाङ्गताको गम्भिरताको आधारमा .....

१५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्दै ?

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ?

१७) सहायक सामाग्री आवश्यक पर्ने

नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के .....

- १८) हाल सहायक सामाग्री ..... पाएको ..... नपाएको
- १९) परिचयपत्र बाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधा .....
- .....
.....
- २०) परिचयपत्र बहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरू .....
- .....
.....
- २१) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय: .....
- २२) अन्य .....

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको:
 दस्तखतः
 नाम, थरः
 पदः
 मिति:

आज्ञाले
 ध्रुव दयाल
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

